

Atbildīgais finanšu ministre D.Reizniece-Ozola
(vārds, uzvārds)

Datums 18.05.2018.

Autors Finanšu ministrija

Sagatavotājs Netiešo nodokļu departamenta Pievienotās vērtības nodokļa nodaļas vecākā eksperte Diāna Lukjanska

E-pasta adrese Diana.Lukjanska@fm.gov.lv

Tālruna numurs 67095514

Pozīcija Nr.1

Par priekšlikumu Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 904/2010 par administratīvu sadarbību un krāpšanas apkarošanu pievienotās vērtības nodokļa jomā

Proposal for a Council Regulation amending Regulation (EU) No 904/2010 as regards measures to strengthen administrative cooperation in the field of value added tax

(ES tiesību akta projekta nosaukums/izskatāmais jautājums (latviešu un angļu valodā))

Stadija **Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes (ECOFIN) 2018.gada 25.maija sanāksei**

Atsauces uz ES dokumentiem COM(2017) 706 final; 14893/17; WK 5584/2018¹

1. ES tiesību akta projekta/izskatāmā jautājuma īss apraksts

ECOFIN 2018.gada 25.maijā ir plānots vienoties par vispārīgu pieeju attiecībā uz Bulgārijas prezidentūras (turpmāk – BG PRES) sagatavoto kompromisa tekstu par priekšlikumu Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 904/2010 par administratīvu sadarbību un krāpšanas apkarošanu pievienotās vērtības nodokļa jomā.

I Priekšlikuma tvērums

Eiropas Komisija (turpmāk – EK) 2016.gada 7.aprīļa rīcības plānā pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) jomā noteica virzību attiecībā uz vienotas Eiropas Savienības (turpmāk - ES) PVN zonas izveidi, vienlaikus iezīmējot PVN sistēmas modernizācijas galvenos virzienus, tai skaitā īstermiņa pasākumi PVN plaisas² samazināšanai.

ES Padomes secinājumos par PVN rīcības plānu tika apstiprināts, ka attiecībā uz steidzamiem pasākumiem nolūkā cīnīties pret krāpšanu PVN jomā un risinātu neiekasētā PVN problēmu īpaši svarīgi ir stingri juridiski noteikumi, kas neļauj veikt krāpšanu. Pie tam būtiski nozīmīga ir

Deklasificēts saskaņā ar FM 07.04.2020.vēstuli Nr.13.7-13/12/1794 (reģ. Nr.SAN-64)

¹ Šīs pozīcijas gatavošanas laikā vēl nav pieejams uz ECOFIN 2018.gada 25.maija sanākumi virzāmais BG PRES priekšlikuma kompromisa teksts – dokuments Nr.8769/18.

² Lai noteiktu, cik lieli ir krāpšanas apmēri ar PVN katrā valstī, starptautiskajā praksē izmanto tā saucamo PVN plaisas (VAT GAP) aprēķinu. PVN plaisa parāda procentuālo starpību starp PVN, kurš būtu jāiekasē, un faktiski iekasēto PVN.

nodokļu iestāžu administratīvās sadarbības uzlabošana un nostiprināšana, sekmējot efektīvāku informācijas apmaiņu starp nodokļu administrācijām.

Tādējādi viens no esošās PVN sistēmas modernizēšanas pasākumiem ir priekšlikums esošo instrumentu darbības pastiprināšanai, lai sekmētu administratīvo sadarbību PVN jomā. Visi šie pasākumi veicinās lielāku savstarpējo uzticēšanos starp nodokļu iestādēm, kas būs nepieciešama, lai pilnībā īstenotu galīgo PVN sistēmu un mazinātu pārrobežu krāpšanu.

ES kopīgā sistēma administratīvajai sadarbībai starp dalībvalstu nodokļu administrācijām darbojas jau daudzus gadus. Galvenokārt tā palīdz dalībvalstīm iekasēt PVN, kas maksājams par pārrobežu darījumiem, un cīnīties pret krāpšanu vienotajā tirgū. Lai lietderīgāk un efektīvāk tiktu izmantoti administratīvās sadarbības un krāpšanas apkarošanas instrumenti, EK ierosināja uzlabot informācijas apmaiņu un analīzi, ko veic nodokļu administrācijas, ar citām tiesībsardzības struktūrām, lai stiprinātu *Eurofisc*³ un paredzētu jaunus instrumentus, piemēram, kopīgus auditus.

ES joprojām visvairāk izplatīti un visnozīmīgākie ir šādi trīs pārrobežu krāpšanas veidi: "karuseļveida krāpšana" (vai "pazudušā tirgotāja" krāpnieciska darbība Kopienā), krāpšana ar lietotiem transportlīdzekļiem un krāpšana saistībā ar muitas 42. un 63. procedūru. Ar šo priekšlikumu ir paredzēts Padomes 2010.gada 7.oktobra Regulā (ES) Nr. 904/2010 par administratīvu sadarbību un krāpšanas apkarošanu pievienotās vērtības nodokļa jomā (turpmāk – Regula), kas ir galvenais juridiskais pamats administratīvai sadarbībai un cīņai pret krāpšanu PVN jomā, pievienot pasākumus, kuri īpaši paredzēti cīņai pret minētajām krāpšanās shēmām.

II Priekšlikuma galvenie mērķi:

- visu attiecīgo datu kopīga apstrāde un analīze *Eurofisc* ietvaros;
- koordinētām pārbaudēm dalībvalstu starpā paredzētā darbības regulējuma uzlabošana;
- datu apmaiņas izveidošana starp dalībvalstu nodokļu administrācijām un tiesībsardzības iestādēm ES līmenī;
- vērsšanās pret krāpšanu saistībā ar PVN režīmu, kas piemērojams transportlīdzekļiem, uzlabojot transportlīdzekļu reģistrācijas datu pieejamību;
- tādas krāpšanas apkarošana, kas saistīta ar muitas 42. un 63. procedūru.

III Priekšlikuma saturs

1. Informācijas apmaiņa bez iepriekšējā pieprasījuma

Atbilstoši veicamajiem grozījumiem Regulā dalībvalstu kompetentās iestādes varēs apmainīties ar informāciju, izmantojot citus līdzekļus, nevis tikai standarta veidlapas, gadījumos, kad tās to uzskata par nepieciešamu.

2. Kopīgs audits

Lai uzlabotu nodokļu administrāciju spējas pārbaudīt pārrobežu preču piegādes un pakalpojumu sniegšanu, Regulā ir iekļauts jauns sadarbības instruments – kopīgs audits. Kopīgi auditi ļautu ierēdņiem no divām vai vairākām nodokļu administrācijām pēc izvēles veidot kopīgu audita

³ *Eurofisc* ir valstu nodokļu administrāciju sadarbības tīkls, kas paredzēts ātrai un daudzpusējai apmaiņai ar konkrētu informāciju par krāpšanu PVN jomā.

grupu un aktīvi piedalīties administratīvajā procedūrā. Minētā grupa varētu pārbaudīt viena vai vairāku saistītu PVN maksātāju veiktos pārrobežu darījumus.

3. Eurofisc

Lai paātrinātu kopīgo datu apstrādi un analīzi *Eurofisc* ietvaros, EK izstrādā darījumu tīkla analīzes programmatūru, ko dalībvalstis var brīvprātīgi izmantot no 2018. gada. Lai maksimāli izmantotu darījumu tīkla analīzes potenciālu krāpniecisku tīklu identificēšanā visā ES, ar grozījumiem Regulā tiks precizēts noteikums par datu kopīgu apstrādi un analīzi *Eurofisc* ietvaros. Iesaistīšanās šādā apstrādē un analīzē joprojām būs brīvprātīga. Tomēr visām dalībvalstīm būtu caur darījumu tīkla analīzes vietni jānodrošina *Eurofisc* ierēdņiem piekļuve saviem *VIES* datiem par ES iekšējiem darījumiem. Šādā veidā programmatūra var identificēt visus iespējamus krāpnieciskos tīklus, tostarp tādus, kuros iesaistīti tirgotāji, kuri veic uzņēmējdarbību neiesaistītās dalībvalstīs.

Grozījumi dod iespēju *Eurofisc* koordinēt kopīgās administratīvās procedūras, kuras sāktas, pamatojoties uz tā veikto riska analīzi. Tādējādi būtu iespējams ātrāk un efektīvāk reaģēt uz darījumu tīkla analīzes rezultātiem un šādās procedūrās iegūto informāciju varētu nekavējoties apstrādāt darījumu tīkla analīzē. Praksē šādu koordinēšanu veiktu viens vai vairāki pieredzējuši *Eurofisc* ierēdņi no dalībvalstīm, kuras iesaistītas procedūrās.

Turklāt priekšlikums rada iespēju *Eurofisc* ierēdņiem pārsūtīt Eiropalam un Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (turpmāk - *OLAF*) informāciju par tendencēm, riskiem un smagiem gadījumiem krāpšanā PVN jomā, kā arī izpaust šādus gadījumus Eiropas Prokuratūrai. Sadarbība ar tiesībsardzības iestādēm ES līmenī ļautu *Eurofisc* informāciju salīdzināt ar sodāmības reģistriem, datubāzēm un citu informāciju, kas ir *OLAF* un Eiropola rīcībā, un palīdzētu identificēt faktiskos krāpšanas veicējus un to tīklus.

4. Procedūras PVN atmaksai PVN maksātājiem, kas neveic uzņēmējdarbību atmaksas dalībvalstī

Regulā 904/2010 ir noteikta pieprasījumu par PVN atmaksu citās dalībvalstīs pārsūtīšanas un informācijas apmaiņas par šādiem pieprasījumiem kārtība. Ar veicamajiem grozījumiem ir paredzēts uzlabot PVN parādu iekasēšanu dalībvalstī, kurā tiek veikta uzņēmējdarbība, un izvairīties no administratīvā sloga un izmaksām, kas saistītas ar piedziņas palīdzības pieprasījumu no dalībvalsts, kurā tiek veikta uzņēmējdarbība, lai konfiscētu PVN atmaksas summu atmaksas dalībvalstī.

Attiecīgais PVN maksātājs var piekrist tiešai PVN atmaksas pārsūtīšanai uz valsti, kurā tiek veikta uzņēmējdarbība, lai dzēstu savas neizpildītās PVN saistības minētajā dalībvalstī vai lai šo atmaksas summu glabātu kā aizsardzības pasākumu apstrīdētā PVN parāda gadījumā minētajā dalībvalstī. Ar šo priekšlikumu varētu izvairīties no nepieciešamības izmantot piedziņas palīdzības pieprasījumus, ja vien parādnieks piekristu tiešai pārsūtīšanai. Tādējādi tiktu samazināts pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts administratīvais slogs, un pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij nerastos nekāds administratīvais slogs un izmaksas.

5. Smagas krāpšanas PVN jomā izpaušana citām insitūcijām

Lai aizsargātu ES finanšu intereses, priekšlikumā ir ierosināts noteikt, ka dalībvalstīm, kuras piedalās Eiropas Prokuratūras⁴ darbībā, būtu tai jāpaziņo informācija par vissmagākajiem nodarījumiem PVN jomā. Tie ir gadījumi, kad darbība notiek vismaz divās dalībvalstīs un kopējo zaudējumu apmērs ir vismaz 10 miljoni *euro*, kā tas ir noteikts Direktīvā (ES) 2017/1371⁵. Savukārt *OLAF* joprojām būs atbildīgs par administratīvām izmeklēšanām par krāpnieciskiem un ar krāpšanu nesaistītiem pārkāpumiem, kuri skar ES finanšu intereses. Tā pilnvaras un kompetence attiecībā uz krāpšanu PVN jomā ir plašāka nekā minētie vissmagākie gadījumi, ar ko nodarbosies Eiropas Prokuratūra. Priekšlikumā ir arī noteikts, ka dalībvalstis var *OLAF* paziņot informāciju par pārkāpumiem PVN jomā, ja tās to uzskata par vajadzīgu tā pilnvaru īstenošanā.

6. Datu par muitas 42. un 63. procedūru un transportlīdzekļu reģistrācijas datu izmantošana

Regula 904/2010 nosaka kārtību attiecībā uz informācijas par PVN maksātājiem un darījumiem uzglabāšanu un apmaiņu. Grozījumi ļautu veikt datu apmaiņu par muitas importu, kam piemērojams PVN atbrīvojumu un par transportlīdzekļu reģistrāciju.

Viens no muitas 42. un 63. procedūras (preču importēšana bez PVN, ja preces paredzēts piegādāt uz citu dalībvalsti) trūkumiem ir tāds, ka krāpšanas risks pastāv bieži, bet visa procesa pārbaude var aizņemt ilgu laiku. Pirms šādu pārbažu veikšanas nodokļu iestādēm importa un galamērķa dalībvalstīs ir jāsaņem importētāja kopsavilkuma paziņojums, kurš bieži vien netiek saņemts. Šajā priekšlikumā paredzēts, ka attiecīgo informāciju saistībā ar muitas 42. un 63. procedūru, kas tiek iesniegta elektroniski ar muitas deklarāciju (piemēram, PVN numuri, importēto preču vērtība, preču veids utt.), importa dalībvalsts izmantos kopīgi ar nodokļu iestādēm galamērķa dalībvalstī, proti, minētā informācija būs pieejama iesaistīto dalībvalstu atbildīgajiem ierēdņiem. Nodokļu iestādes abās valstīs tādējādi varēs salīdzināt šo informāciju ar importētāja kopsavilkuma paziņojumā un PVN deklarācijā sniegto informāciju, kā arī ar informāciju, ko preču saņēmējs ir norādījis savā PVN deklarācijā.

Atbilstoši Regulas grozījumiem, lai vērstos pret pārrobežu krāpšanu saistībā ar lietotu transportlīdzekļu pārdošanu un ātri identificētu, kas un kur ir veicis krāpnieciskas darbības, *Eurofisc* ierēdņi varēs izmantot datu apmaiņu par transportlīdzekļu reģistrāciju, kas tiks nodrošināta caur Eiropas transportlīdzekļu un vadītāja apliecību informācijas sistēmu (EUCARIS)⁶.

7. Informācijas pieejamība PVN maksātājiem

Attīstoties tehnoloģijām un pieaugot pārrobežu darījumiem, arvien vairāk vienas dalībvalsts noteikumi attiecas uz citas dalībvalsts PVN maksātājiem. Tādējādi priekšlikumā ir paplašināta tā informācija, ko EK, pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, publicē savā tīmekļa vietnē. Pašreiz EK ir pienākums publicēt informāciju par PVN rēķinu izrakstīšanas noteikumiem visās

⁴ Padomes 2017. gada 12. oktobra regula (ES) 2017/1939, ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei (skat. arī regulas apsvērumu 8. punktu).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes (ES) 2017. gada 5. jūlija Direktīva 2017/1371 par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības

⁶ *EUCARIS* sāka darboties 1994. gadā ar mērķi valstu reģistrācijas iestādēm sadarboties cīņā pret starptautiskām transportlīdzekļu zādzībām un vadītāja apliecību tūrisma, apmainoties ar transportlīdzekļa reģistrācijas un vadītāja apliecības informāciju. Visas ES dalībvalstis tagad izmanto sistēmu, kas ir izstrādāta un tiek uzturēta *EUCARIS* sadarbības ietvaros.

dalībvalstīs. Savukārt priekšlikumā ir papildinājumi attiecībā uz informāciju par dalībvalstīs piemērojām PVN likmēm un pasākumiem mazajiem uzņēmumiem.

BG PRES kompromisa priekšlikums (dokuments WK 5584/2018)

Padomes darba grupas netiešo nodokļu jomā (PVN) 2018.gada 24.janvārī, 7.februārī, 7.martā un 13.aprīlī tika strādāts pie kompromisa teskta, kā rezultātā ir precizēts 2018.gada 24.janvāra darba grupā prezentātais Eiropas Komisijas sagatavotais sākotnējais priekšlikums:

- 1) veikti precizējumi attiecībā uz priekšlikuma teksta atbilstību datu aizsardzības prasībām Eiropas Savienībā⁷;
- 2) padarīts skaidrāks regulas teksts attiecībā uz administratīvās sadarbības ietvaros iesaistīto dalībvalstu tiesībām, pienākumiem un darbībām informācijas un pierādījumi iegūšanā;
- 3) precizēts apmaināmās informācijas apjoms par importa darījumiem;
- 4) precizēts priekšlikuma teksts, kas attiecas uz informācija apmaiņu ar tiesībsardzības iestādēm (EPPO un OLAF), vienlaikus to saskaņojot ar jau pastāvošu Eiropas Savienības regulējumu, kas nosaka šo institūciju kompetenci PVN jomā.

Balsošanas kārtība. ES tiesību akta izdošanas/jautājuma izskatīšanas juridiskais pamatojums

Vienbalsība. Līguma par Eiropas Savienības darbību 113.pants.

2. Situācija Latvijā

Cīņa pret krāpšanos ar PVN ir viena no galvenajām Latvijas prioritātēm. Atbilstoši EK 2017.gadā publicētajam pētījumam⁸ 2014.gadā Latvijā PVN plaisa⁹ sastādīja 19,03% (420 miljoni *euro*) no teorētiski aprēķinātā PVN, savukārt 2015.gadā – 17,97% (411 miljoni *euro*). Krāpšanās PVN jomā ir būtiskākais iemesls, kas veido PVN plaisu, tomēr tā var rasties arī citu iemeslu dēļ, piemēram, ja uzņēmums kļūst maksātnespējīgs, ja PVN maksājumi netiek veikti savlaicīgi.

Atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk - VID) novērtējumam PVN plaisai Latvijā ir tendence samazināties. 2014.gadā tā sastādīja 22,5%, 2015.gadā - 20,1% un 2016.gadā - 17,7%.

Galvenie pasākumi, kas tika veikti, lai cīnītos ar krāpšanos PVN jomā, ir apgrieztās jeb reversās PVN maksāšanas kārtības ieviešana šādām precēm un pakalpojumiem:

- 1) kokmateriālu piegādei un ar to saistītiem pakalpojumiem – no 1999.gada 1.jūlija;
- 2) metāllūžņu piegādei un ar to saistītiem pakalpojumiem – no 2011.gada 1.oktobra;

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)

⁸ Study and Reports on the VAT Gap in the EU-28 Member States: 2017 Final Report

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/study_and_reports_on_the_vat_gap_2017.pdf

⁹ Lai noteiktu, cik lieli ir krāpšanas apmēri ar PVN katrā valstī, starptautiskajā praksē izmanto tā saucamo PVN plaisas (VAT GAP) aprēķinu. PVN plaisa parāda procentuālo starpību starp PVN, kurš būtu jāiekasē, un faktiski iekasēto PVN.

- 3) būvniecības pakalpojumiem – no 2012.gada 1.janvāra;
- 4) mobilo telefonu, planšetdatoru, klēpj datoru un integrālo shēmu ierīču piegādei – no 2016.gada 1.aprīļa;
- 5) graudaugu un tehnisko kultūru piegādei – no 2016.gada 1.jūlija;
- 6) neapstrādātu dārgmetālu, dārgmetālu sakausējumu un ar dārgmetālu plaķētu metālu piegādei – no 2017.gada 1.janvāra;
- 7) būvizstrādājumu piegādei – no 2018.gada 1.janvāra;
- 8) metālizstrādājumu piegādei un ar to saistītiem pakalpojumiem – no 2018.gada 1.janvāra;
- 9) sadzīves elektronisko iekārtu un sadzīves elektriskās aparatūras piegādei – no 2018.gada 1.janvāra;
- 10) spēļu konsoļu piegādēm – no 2018.gada 1.janvāra.

Tāpat, lai mazinātu krāpšanās riskus PVN jomā, no 2017.gada Latvija ir atteikusies no taksācijas perioda puse no kalendārā gada, kā arī jaunreģistrētiem PVN maksātājiem uz 6 mēnešiem ir noteikts taksācijas periods viens kalendāra mēnesis. Tādējādi Latvijā ir divi taksācijas periodi: mēnesis un ceturksnis. Tas ļaus efektīvāk sekot līdzi PVN maksāšanas disciplīnai un samazināt PVN izkrāpšanas risku.

Savukārt no 2017.gada 1.jūlija kases aparātiem ir noteiktas jaunas prasības, lai pilnībā tiktu izslēgta reģistrēto darījumu dzēšana no kases aparātiem, un tas nozīmē efektīvāku cīņu ar lielo ēnu ekonomikas īpatsvaru Latvijā, tai skaitā, var veicināt cīņu ar PVN izkrāpšanu.

Saistībā ar netiešo nodokļu jautājumiem, Latvija ir aktīvi iesaistījies dažādos pasākumos, semināros, projekta grupās (tajā skaitā EK programmas *Fiscalis 2020*¹⁰ īstenotajās aktivitātēs), kas iniciētas ar mērķi īstenot cīņu pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un agresīvu nodokļu plānošanu – gan globālā, gan ES līmenī, lai uzlabotu nodokļu iekasēšanu. Saskaņā ar Regulu un EK *Fiscalis 2020* programmas ietvaros, VID ir iespēja piedalīties un uzsākt daudzpusējās kontroles pasākumus, kā arī atrasties uzņēmumu administratīvajos birojos citā valstī un līdzdarboties kontroles administratīvajās procedūrās.

1. Informācijas apmaiņa

Šobrīd informācijas apmaiņa starp ES dalībvalstīm notiek saskaņā ar Regulu.

Atbilstoši VID apkopotajiem datiem ir pieejama šāda statistiska informācija par 2016.gadu.

Informācijas un administratīvo procedūru pieprasīšana (Regulas 7.-12.pants)	Saņemtie informācijas pieprasījumi	1242
	Nosūtītie informācijas pieprasījumi	2637
	Informācijas pieprasījumi, uz kuriem tika saņemta atbilde 1 mēneša laikā	253
	Informācijas paziņojumi, kuri saņemti pēc noteiktā termiņa, iepriekš brīdinot par kavējuma iemesliem	193

¹⁰ Pašreizējā *Fiscalis 2020* programma "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai Nr.1286/2013 (2013.gada 11.decembris), ar ko izveido rīcības programmu nodokļu sistēmas darbības uzlabošanai Eiropas Savienībā laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam (*Fiscalis 2020*) un atceļ Lēmumu Nr. 1482/2007/EK) un Daudz gadu finanšu shēmas ietvaru (MFF) pakļaujas sadaļai "A1 Izaugsme un konkurētspēja" (Growth and competitiveness)).

Informācijas apmaiņa bez iepriekšējā pieprasījuma (Regulas 15.pants)	Saņemtie Spontānās informācijas pieprasījumi	334
	Nosūtītie Spontānās informācijas pieprasījumi	449
Atsauksmes par nosūtīto informāciju (Regulas 16.pants)	Ienākošie pieprasījumi par atsauksmes sniegšanu	39
	Nosūtītās atsauksmes	62
	Izejošie atsauksmes pieprasījumi	339
	Saņemtās atsauksmes	216
Administratīvā paziņojuma pieprasījums (Regulas 25.pants)	Saņemtie administratīvo paziņojumu pieprasījumi	24
	Nosūtītie administratīvo paziņojumu pieprasījumi	9

Saskaņā ar Regulas 7.pantu attiecībā uz informācijas un administratīvo procedūru pieprasīšanu 2016.gadā Latvija ir nosūtījusi kopā 2637 pieprasījumus (no tiem vislielākais skaits pieprasījumu uz Lietuvu – 967, uz Igauniju – 392, uz Poliju – 384, uz Vāciju – 238) un saņēmusi kopā 1242 pieprasījumus (no tiem vislielākais skaits pieprasījumu no Polijas – 503, no Lietuvas – 259, no Vācijas – 208, no Igaunijas – 68).

2. Kopīgs audits

Katru gadu VID uzsāk vairākas daudzpusējās kontroles informācijas apmaiņas nolūkā, kā arī, sadarbojoties ar kaimiņvalstu administrācijām, piedalās administratīvajās procedūrās, iegūst un sniedz vitāli nepieciešamo informāciju nodokļu kontroles pasākumu veikšanai. Lielākais ieguvums šādām procedūrām ir informācijas kvalitāte un apmaiņas ātrums.

Fiscalis 2020 programmas ietvaros pastāv iespēja veikt daudzpusējās kontroles (turpmāk – MLC) gadījumos, kad nepieciešama ES dalībvalstu administratīva sadarbība. VID administratīvās sadarbības ietvaros veic kontroles pasākumus informācijas ieguvei un apmaiņai ar ES dalībvalstu nodokļu administrācijām, pamatojoties uz 2011.gada 15.februāra Padomes Direktīvas 2011/16/ES par administratīvu sadarbību nodokļu jomā un ar ko atceļ Direktīvu 77/799/EEK regulējumu un saskaņā ar Regulas normām par atrašanos administratīvajos birojos un līdzdalību administratīvajās procedūrās (turpmāk – PAOE), kā arī par vienlaicīgajām pārbaudēm.

2017.gadā VID ir iniciējis 3 MLC un 5 PAOE procedūras. Savukārt attiecībā uz citu ES dalībvalstu iniciētajām pārbaudēm VID piedalās 6 MLC un 1 PAOE procedūrā.

3. Eurofisc

ES kopīgā sistēma administratīvajai sadarbībai starp dalībvalstu nodokļu administrācijām darbojas jau daudzus gadus. EUROFISC ir mērķtiecīgas informācijas apmaiņas tīkls starp ES dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kas izveidots, lai veicinātu un atvieglotu daudzpusēju sadarbību PVN krāpniecības apkarošanas jomā. EUROFISC tīkla ietvaros ES dalībvalstu nodokļu administrācijas apmainās ar informāciju par nodokļu maksātājiem, par kuriem pastāv aizdomas par iesaistīšanos starptautiskajās shēmās ar mērķi izvairīties no PVN nomaksas.

Eurofisc tīklā ir izveidotas un darbojas šādas darbības jomas:

- 1) *Eurofisc* grupa – *Eurofisc* tīkla nacionālā koordinēšana;
- 2) “MTIC – “Pazudušā tirgotāja” krāpšanās darījumi Eiropas Savienības ietvaros” (WF1);

- 3) “Automobiļi, laivas un lidmašīnas” (WF2);
- 4) “Muitas procedūra “4200”” (WF3);
- 5) “Pievienotās vērtības nodokļa observatorija” – jaunu krāpšanās veidu un formu pētnieciskais centrs (WF4);
- 6) “E-komercija” (WF5);
- 7) “TNA – Darījumu ķēdes analīze” (WF6).

Nodokļu administrēšanas procesā ir ļoti svarīga EUROFISC tīkla ietvaros citu ES dalībvalstu nodokļu administrāciju sniegtā informācija par iespējamiem PVN krāpniecības gadījumiem, kuros ir iesaistīti Latvijas nodokļu maksātāji. Turklāt EUROFISC tīkla ietvaros sniegtā informācija par pārobežu PVN krāpniecības shēmās iesaistītajiem citu ES dalībvalstu nodokļu maksātājiem tiek izmantota riska analīzes nolūkiem.

Saistībā ar tiesiskās bāzes nodrošināšanu darījumu tīkla analīzes programmatūras darbībai un tās darbības rezultātu izmantošanu *Eurofisc* tīkla ietvaros, Latvija jau no paša projekta par darījumu tīkla analīzi sākuma atbalstīja šo ideju, kā arī piedalījās ar programmatūras izstrādi un ar darījumu tīkla analīzes metodes testēšanu saistītajos pilotprojektos.

Saistībā ar *Eurofisc* sadarbības iespējām ar tiesībsardzības iestādēm Latvijā *Eurofisc* koordinācijas ierēdņi ir VID nodokļu administrēšanas jomas pārstāvji, līdz ar to atbilstoši Latvijas tiesību aktiem tiesībsardzības iestādēm ir ierobežotas sadarbības iespējas ar viņiem, it īpaši informācijas sniegšanā tiem.

Par informācijas apmaiņas *Eurofisc* tīkla ietvaros koordinēšanu nacionālajā līmenī atbildīgā VID struktūrvienība ir VID Nodokļu kontroles pārvalde (turpmāk – NKP), bet informācijas apmaiņā konkrēto *Eurofisc* tīkla darbības jomu ietvaros ir iesaistītas arī citas VID struktūrvienības. Kopumā informācijas apmaiņas *Eurofisc* tīkla ietvaros nacionālajā līmenī un tā septiņu darbības jomu ietvaros nodrošināšanā un koordinēšanā ir iesaistīti četri NKP darbinieki.

Eurofisc tīkla darbības jomu koordinācijas ierēdņi atbilstoši savām funkcijām:

- identificē Latvijas PVN maksātājus par kuriem būtu jāsniedz informācija atbilstoši kādai *Eurofisc* tīkla darbības jomai (jāiekļauj uzraudzībai *Eurofisc* tīkla ietvaros), un izvērtē citu VID darbinieku ieteikumus par Latvijas PVN maksātāju iekļaušanu uzraudzībai EUROFISC tīkla ietvaros;
- regulāri (vismaz vienreiz mēnesī) sniedz informāciju par uzraudzībai *Eurofisc* tīkla ietvaros iekļauto Latvijas PVN maksātāju deklarētajām preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem ES teritorijā;
- saņem un apstrādā informāciju no citām dalībvalstīm par Latvijas nodokļu maksātājiem – citās ES dalībvalstīs uzraudzībai *Eurofisc* tīkla ietvaros iekļauto PVN maksātāju pircējiem;
- sniedz novērtējumu par Latvijas PVN maksātāju – citās ES dalībvalstīs uzraudzībai *Eurofisc* tīkla ietvaros iekļauto PVN maksātāju pircēju – lomu darījumu shēmās (atgriezenisko saiti);
- nodrošina *Eurofisc* tīkla ietvaros saņemtās informācijas pieejamību VID darbiniekiem izmantošanai PVN administrēšanas procesu ietvaros;
- sagatavo citām ES dalībvalstīm adresētos informācijas pieprasījumus un brīdinājumus par ES dalībvalstu PVN maksātāju iespējamo iesaistīšanos pārobežu PVN krāpšanas darījumu shēmās;

- saņem un sniedz atbildes uz citu ES dalībvalstu informācijas pieprasījumiem, nepieciešamības gadījumā atbildes sagatavošanai vajadzīgo informāciju pieprasot no citām VID struktūrvienībām;
- izvērtē un sniedz atbildes uz citu ES dalībvalstu sagatavotajiem brīdinājumiem par ES dalībvalstu PVN maksātāju iespējamo iesaistīšanos pārrobežu PVN krāpšanas darījumu shēmās, nepieciešamības gadījumā atbildes sagatavošanai vajadzīgo informāciju pieprasot no citām VID struktūrvienībām;
- sniedz konsultācijas VID darbiniekiem par *Eurofisc* tīklu, tā darbību, pieejamo informāciju, skaidrojumus par tās būtību un tās pieejamību VID informācijas sistēmās;
- piedalās *Eurofisc* tīkla sanāksmēs, t.sk. sniedzot prezentācijas par Latvijas pieredzi;
- katru gadu piedalās ziņojuma par *Eurofisc* tīkla darbības rezultātiem konkrētajā gadā sagatavošanā, t.sk. sniedzot informāciju par darba *Eurofisc* tīkla ietvaros rezultātiem Latvijā.

Informācijas apmaiņa par konkrētiem PVN maksātājiem, par kuriem pastāv aizdomas par iesaistīšanos pārrobežu PVN krāpšanas shēmās, *Eurofisc* tīkla ietvaros notiek tā operatīvajās darbības jomās, proti, WF1, WF2, WF3 un WF5. Informācijas apmaiņa tiek nodrošināta, izmantojot izstrādātās noteiktā formāta veidlapas Excel tabulu veidā un EK drošu interneta vietni CIRCABC. Attiecīgās *Eurofisc* tīkla darbības jomas koordinācijas ierēdnis regulāri, vismaz divreiz mēnesī, ievieto vietnē CIRCABC aizpildīto veidlapu ar informāciju par:

- 1) uzraudzībai *Eurofisc* tīkla ietvaros iekļauto Latvijas PVN maksātāju deklarētajām preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem ES teritorijā (dati no PVN deklarāciju PVN2 un PVN3 pielikumiem¹¹);
- 2) Latvijas PVN maksātāju – citās ES dalībvalstīs uzraudzībai *Eurofisc* tīkla ietvaros iekļauto PVN maksātāju pircējiem – novērtējumu jeb atgriezenisko saiti.

Informācija par uzraudzībai *Eurofisc* tīkla ietvaros iekļauto Latvijas PVN maksātāju deklarētajām preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem ES teritorijā (dati no PVN deklarāciju PVN2 un PVN3 pielikumiem) tiek atlasīta no VID datu bāzēm. Savukārt novērtējums (atgriezeniskā saite) tiek sagatavots, veicot PVN maksātāja saimnieciskās darbības analīzi, pamatojoties uz VID rīcībā esošo informāciju vai nepieciešamības gadījumā papildus veicot nodokļu administrēšanas pasākumus (t.sk. nodokļu kontroles pasākumus un saimniecisku darbību ierobežojošos pasākumus).

Darba organizāciju katras *Eurofisc* tīkla darbības jomas ietvaros visu ES dalībvalstu līmenī nodrošina *Eurofisc* tīkla darbības jomas koordinators, kuru izvēlas no visu ES dalībvalstu attiecīgās *Eurofisc* tīkla darbības jomas koordinācijas ierēdņiem. Katras *Eurofisc* tīkla darbības jomas koordinators nodrošina no visām ES dalībvalstīm interneta vietnē CIRCABC saņemtās informācijas apkopošanu vienā tabulā un tās pieejamību visu ES dalībvalstu attiecīgās *Eurofisc* tīkla darbības jomas koordinācijas ierēdņiem.

Saņemot ziņu par apkopotās tabulas ar visu ES dalībvalstu datiem pieejamību, Latvijas attiecīgās *Eurofisc* tīkla darbības jomas koordinācijas ierēdnis lejupielādē šo tabulu no interneta vietnes CIRCABC un atlasa no tās informāciju par Latvijas nodokļu maksātājiem – citās ES dalībvalstīs uzraudzībai *Eurofisc* tīkla ietvaros iekļauto PVN maksātāju pircējiem, – lai sniegtu par tiem novērtējumu (atgriezenisko saiti).

¹¹ Ministru kabineta 2013.gada 15.janvārī noteikumu Nr.40 "Noteikumi par pievienotās vērtības nodokļa deklarācijām" 3. un 4.pielikums, <https://likumi.lv/doc.php?id=254279>

Visa *Eurofisc* tīkla operatīvo darbības jomu ietvaros saņemtā informācija, t.sk. arī par citu ES dalībvalstu PVN maksātājiem – informācija par to deklarētajiem darījumiem ES teritorijā un informācija par to novērtējumu (lomu PVN krāpšanas darījumu shēmās) – tiek iekļauta VID datu bāzē un tiek izmantota riska analīzes nolūkiem.

Jāatzīmē, ka 2017.gada beigās *Eurofisc* tīkla operatīvajās darbības jomās informācijas apmaiņas drošības nolūkos tika ieviesta datu šifrēšana. Tas nozīmē, ka katrs fails, kurš tiek novietots interneta vietnē CIRCABC, tiek šifrēts un tā atvēršanai un apskatīšanai to nepieciešams vispirms saglabāt uz lietotāja datora un tikai tad atšifrēt, izmantojot speciālo atslēgu. Ņemot vērā, ka informācija *Eurofisc* tīkla ietvaros tiek sniegta vairākas reizes mēnesī un tiek iekļauta dažādos failos, tad informācijas sniegšana palikusi darbietilpīgākā.

4. Procedūras PVN atmaksai PVN maksātājiem, kas neveic uzņēmējdarbību atmaksas dalībvalstī

PVN atmaksāšanas kārtība citas dalībvalsts PVN maksātājam un Latvijas PVN maksātāja pieteikuma iesniegšana PVN atmaksas saņemšanai citā dalībvalstī ir atrunāta Pievienotās vērtības nodokļa likuma 113. un 114.pantā, kā arī Ministru kabineta 2013.gada 17.decembra noteikumos Nr.1514 “Kārtība, kādā reģistrēts nodokļa maksātājs iesniedz pieteikumu pievienotās vērtības nodokļa atmaksas saņemšanai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, un kārtība, kādā atmaksā pievienotās vērtības nodokli citas Eiropas Savienības dalībvalsts reģistrētam nodokļa maksātājam”.

2016.gadā no citu dalībvalstu PVN maksātājiem tika pieņemti 1 819 pieteikumi kopsummā par 3 618,80 tūkst. *euro*, no kuriem 3 181,69 tūkst. *euro* tika atmaksāti un 437,11 tūkst. *euro* tika atteikts atmaksāt. Savukārt 2017.gadā tika pieņemti 3 035 pieteikumi kopsummā par 7 872,91 tūkst. *euro*, no kuriem 7 317,48 tūkst. *euro* tika atmaksāti, savukārt 555,43 tūkst. *euro* tika atteikts atmaksāt.

Saistībā ar Latvijas PVN maksātāju iesniegtajiem pieteikumiem par PVN atmaksas saņemšanu citās dalībvalstīs statistika netiek apkopota.

5. Smagas krāpšanas PVN jomā izpaušana citām insitūcijām

VID pārrobežu PVN krāpšanas apkarošanas jomā nav pieredzes informācijas apmaiņā un sadarbībā ar OLAF.

Latvija atbalsta Eiropas Prokuratūras izveidi un ir izrādījusi vēlmi piedalīties Eiropas Prokuratūras darbībā un ciešākas sadarbības izveidē.

6. Datu par muitas 42. un 63. procedūru un transportlīdzekļu reģistrācijas datu izmantošana

Saistībā ar priekšlikumu par transportlīdzekļu reģistrācijas datu izmantošanu VID pārstāvjiem jau pašlaik ir piekļuve atsevišķiem transportlīdzekļu uzskaites tehniskajiem datiem un šī piekļuve tiek nodrošināta ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas starpniecību, kas ir *EUCARIS* sistēmas dalībiece.

VID izmanto no Ceļu satiksmes drošības direkcijas saņemto informāciju par transportlīdzekli, ja PVN maksātāju riska analīzes procesā tiek konstatētas neatbilstības, piemēram: iepriekšējā reģistrācijas valsts ir viena ES dalībvalsts, savukārt pēc VID rīcība esošas informācijas transportlīdzeklis tiek iegādāts citā ES dalībvalstī. Tāpat, šajā sistēmā esošā informācija tiek

izmantota, veicot nodokļu kontroles pasākumus, lai iegūtu informāciju un pierādījumus par nodokļu maksātāja iesaistīšanos darījumu shēmā.

Eurofisc tīkla WF2 darbības jomas ietvaros ir nepieciešama piekļuve informācijai par transportlīdzekļu reģistrācijas datiem, jo ļoti svarīgi ir saņemt pilnu informāciju par transportlīdzekļu vēsturi un izvērtēt, vai transportlīdzekļu iegādes darījumos bija veikta krāpšanās (vai bija viltoti dokumenti, kas notika ar transportlīdzekli un cik ātri tas bija realizēts Eiropas tirgū pēc iegādes utt.).

Papildus informācijas apmaiņai par PVN maksātāju deklarētajiem darījumiem ES teritorijā *Eurofisc* tīkla WF2 darbības jomas ietvaros no 2017.gada oktobra tiek veikta informācijas apmaiņa arī par minētajos darījumos iesaistīto transportlīdzekļu unikālajiem identifikācijas numuriem (VIN). Šādos gadījumos *Eurofisc* tīkla WF2 darbības jomas koordinācijas ierēdņiem tiek prasīts pārbaudīt transportlīdzekļa reģistrāciju attiecīgajā dalībvalstī.

Attiecībā uz 42. un 63. muitas procedūru PVN likuma 45.pantā ir noteikts, ka PVN 0% likmi piemēro preču importam, ja reģistrēts PVN maksātājs, kas darbojas citas dalībvalsts reģistrēta PVN maksātāja vārdā, šīs preces 30 kalendāra dienu laikā pēc to importa nemainīgā veidā piegādā uz citu dalībvalsti preču saņēmējam, kurš ir citas dalībvalsts reģistrēts PVN maksātājs. Reģistrēts PVN maksātājs, kas pēc preču importēšanas pārsūta preces uz citu dalībvalsti, norāda preču piegādi savā PVN deklarācijā un kopsavilkuma paziņojumā par veiktajām preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem ES teritorijā.

Šobrīd *Eurofisc* koordinācijas ierēdņiem, t.i., nodokļu administrācijām, ir pieejami dati par importa darījumiem, kuri ir veikti, izmantojot 42. un 63. muitas procedūru. Turklāt šie dati ir mērķtiecīgi, t.i., *Eurofisc* tiek sniegta informācija par riskantiem 42. un 63.muitas procedūras importa darījumiem. Līdz ar to pastāv bažas, vai, *Eurofisc* koordinācijas ierēdņiem nodrošinot pieeju visiem datiem par 42. un 63. muitas procedūras importa darījumiem, nevis tikai datiem par riskantiem darījumiem, uzlabosies dalībvalstu iespējas cīņai ar PVN krāpšanu. Atbilstoši VID informācijai cīņu ar PVN krāpšanu ar 42. un 63. muitas procedūras nepamatotas izmantošanas palīdzību varētu uzlabot, sākotnēji izmantojot datus par 42. un 63. muitas procedūras importa darījumiem un vēlāk arī pārējos muitas datus *Eurofisc* ietvaros kā vienu no darījumu tīkla analīzes programmatūrā pieejamiem informācijas avotiem.

Attiecībā uz priekšlikumu piešķirt muitas dienestiem, kuru pārziņā ir importa brīdī pārbaudīt nosacījumus PVN atbrīvojuma piešķiršanai 42. un 63. muitas procedūrās, automātisku piekļuvi PVN informācijas apmaiņas sistēmai *VIIES*, Latvijas muitas iestādē kopš 2017.gada 6.februāra Elektroniskā muitas datu apstrādes sistēma tiek sasaistīta ar EK uzturēto *VIIES* sistēmu. Tādējādi tiek nodrošinātas automātiskās PVN reģistrācijas numura pārbaudes 42. un 63. importa muitas deklarācijās ar pašu procedūru.

7. Informācijas pieejamība PVN maksātājiem

EK mājas lapā¹² ir publicēta informācija par PVN rēķinu izrakstīšanas noteikumiem visās dalībvalstīs. Latvijas PVN maksātāji, veicot darījumus, kuru vieta atbilstoši PVN noteikumiem ir cita dalībvalsts, var izmantot EK datu bāzi, lai izrakstītu PVN rēķinu atbilstoši tās dalībvalsts noteikumiem, kurā tiek veikts darījums.

Ietekme uz budžetu

¹² http://ec.europa.eu/taxation_customs/tic/public/invRules/invRulesPublicationPage.html

Pēc EK aprēķiniem PVN pārrobežu krāpšana ("karuseļveida krāpšanās") ik gadu ES rada apmēram 50 miljardu *euro* zaudējumus. Ieviešot galīgo PVN sistēmu, atbilstoši EK prognozēm pārrobežu krāpšanas apjoms varētu samazināties par 80 procentiem, tas ir, par 41 miljardu *euro*. Savukārt par 1 miljardu varētu samazināties atbilstības nodrošināšanas izmaksas uzņēmumiem.

Ņemot vērā, ka VID nav informācijas par preču kustību un nav iespējams izsekot preču piegādei, šobrīd nav iespējams novērtēt "karuseļveida krāpšanos" radītos zaudējumus Latvijas valsts budžetam ar metodēm, kas balstītos uz datu salīdzināšanu no dažādiem datu avotiem. Tā kā "karuseļveida krāpšanos" var tikt veikta ar dabā nepastāvošām precēm, šī parādība netiek pilnā mērā aptverta ar nacionālo kontu datiem, kas traucē šīs parādības novērtēšanai ar makroanalīzes metodēm. Ņemot vērā iepriekš minēto, VID šobrīd neveic aprēķinus zaudējumiem no pārrobežu PVN krāpšanas gadījumiem.

Tomēr, ja tiek pieņemts, ka lielākā daļa no PVN "karuseļveida krāpšanas" shēmām noslēdzas ar "pazudušo tirgotāju", kas veido PVN parādu un, pieņemot, ka lielākā daļa no jauniem PVN parādiem ir radusies šīs parādības rezultātā, tad PVN "karuseļveida krāpšanos" iespējamais apjoms Latvijā pēc VID novērtējuma varētu būt ap 15 procentu no kopējās PVN plaisas.

Pēc VID novērtējuma PVN kopējā plaisa 2016. gadā sastādīja 426 miljonus *euro*. Pieņemot, ka 15 procentu no kopējās PVN plaisas radīja "karuseļveida krāpšanās", zaudējumi Latvijas valsts budžetam no "karuseļveida krāpšanās" ir mērāma 63,9 miljonu *euro* apmērā. Ņemot vērā EK prognozes, ka galīgās PVN sistēmas ieviešana varētu samazināt pārrobežu krāpšanos par 80 procentiem, Latvijas ieguvums PVN krāpšanas samazināšanas rezultātā varētu būt 51 miljons *euro*. Tomēr atbilstoši VID sniegtajai informācijai lielākai PVN maksātāju daļai, kas gūst labumu no PVN krāpnieciskām shēmām, reālā saimnieciskās darbības naudas plūsma var būt nepietiekama PVN samaksai pilnā apmērā, kā arī krāpnieki var pārorientēties uz cita veida krāpšanu. Tādējādi atbilstoši VID novērtējumam Latvijas ieguvums no galīgās PVN sistēmas ieviešanas varētu būt mazāks - **26 miljoni *euro***.

Atbilstoši EK novērtējumam datu kopīga apstrāde *Eurofisc* ietvaros neradītu nekādas papildu izmaksas, jo tās jau ir paredzētas *Fiscalis 2020* programmas ietvaros. Jauna informācijas apmaiņa starp nodokļu administrācijām un muitas dienestiem, kā arī automatiska piekļuve transportlīdzekļu reģistrācijas datiem radītu īstenošanas un darbības izmaksas, tomēr tās būtu ierobežotas, jo varētu izmantot pastāvošās sistēmas.

3. Latvijas Republikas pozīcija

Latvija **kopumā pozitīvi vērtē** iniciatīvas, ar kurām tiek realizēts PVN rīcības plāns, tajā skaitā esošo administratīvo instrumentu darbības pastiprināšanu, tādā veidā sekmējot operatīvāku un efektīvāku administratīvo sadarbību, lai cīnītos pret krāpšanās shēmām PVN jomā.

Latvijas **kompromisa vārdā atbalsta** BG PRES kompromisa priekšlikumu.

Latvija **pēc būtības atbalsta** informācijas apmaiņu *Eurofisc* ietvaros starp dalībvalstu nodokļu administrācijām un tiesībsardzības iestādēm ES līmenī (*OLAF*, Eiropolu, Eiropas Prokuratūru). Tomēr Latvija **uzskata**, ka šādi datu apmaiņai, ko pēc savas iniciatīvas īsteno *Eurofisc* darbības jomas koordinatori, vajadzētu notikt tikai pēc saskaņošanas ar konkrētām dalībvalstīm, kuras ir attiecīgo datu īpašnieces.

Latvija **konceptuāli atbalsta** datu par 42. un 63. muitas procedūras importa pieejamības nodrošināšanu nodokļu administrācijām. Tomēr Latvijai **ir bažas** par šo 42. un 63. muitas procedūras importa darījumu datu sasaisti ar importētāja kopsavilkuma pārskatu datiem, jo praksē varētu būt problēmas nodrošināt datu sniegšanu EK priekšlikumā norādītajā griezumā. Turklāt Latvijai **ir šaubas** par plānoto importa datu efektīvu un lietderīgu izmantošanu cīņā ar

PVN krāpšanas gadījumiem, kuri radušies ļaunprātīgi izmantojot 42. un 63. muitas procedūru, un nepieciešamo *Eurofisc* koordinācijas ierēdņu resursu pietiekamību šādas liela apjoma informācijas apstrādei.

Latvija **konceptuāli atbalsta** tāda jauna sadarbības instrumenta ieviešanu kā kopīgs audits, kas ļautu divu vai vairāku dalībvalstu nodokļu administrāciju ierēdņiem apvienot savu potenciālu, lai pārbaudītu viena vai vairāku saistītu PVN maksātāju veiktos pārrobežu darījumus.

Latvija **pēc būtības atbalsta** pasākumus, kas vērsti uz administratīvā sloga un izmaksu samazināšanos gan PVN maksātājiem, gan nodokļu administrācijām, tādējādi neiebilst pret iespēju vienā dalībvalstī izveidojušos PVN pārmaksu pēc PVN maksātāja piekrišanas novirzīt PVN parāda segšanai dalībvalstī, kur PVN maksātājs veic savu saimniecisko darbību.

Latvija **atbalsta** transportlīdzekļu reģistrācijas datu pieejamības uzlabošanu, nodrošinot automātisku datu apmaiņu starp dalībvalstīm, izmantojot *EUCARIS* platformu.

Īpašas Latvijas Republikas intereses

4. Citu ES dalībvalstu viedokļi

Dalībvalstis kopumā konceptuāli atbalsta priekšlikuma mērķi par ciešāku sadarbību nodokļu krāpšanās apkarošanā.

BG PRES kompromisa priekšlikumu atbalsta daudzas dalībvalstis (**Vācija, Somija, Zviedrija, Spānija, Itālija, Igaunija, Čehija, Beļģija, Grieķija, Horvātija un Ungārija**).

Kipra vēlas atgriezties pie Eiropas Komisijas sākotnēja priekšlikuma teksta.

Apvienotā Karaliste, Somija ir pieteikušas parlamentārās izpētes atrunu.

Apvienotajai Karalistei ir bažas par datu aizsardzības jautājumu saistībā ar šo priekšlikumu un konfidencialitātes nodrošināšanu.

Maltai un Kiprai ir bažas par tiesībaizsardzības iestādēm sniedzamās informācijas apjomu.

Atsevišķas dalībvalstis (**Francija, Spānija, Kipra, Polija, Austrija, Īrija**) nav apmierinātas ar pārbaudēs iesaistītās uzņemošās dalībvalsts noteiktajām tiesībām.

5. ES institūciju viedokļi

Priekšlikuma ietekmes novērtējumu 2017.gadā¹³ izskatīja EK Regulējuma kontroles padome. Padome sniedza pozitīvu atzinumu par priekšlikumu, kā arī dažus ieteikumus par priekšlikuma saikni ar citiem PVN rīcības plāna elementiem, konkrēto risinājumu izstrādes pamatojuma precizēšanu, ko EK ņēma vērā, izstrādājot priekšlikumu.

Savu atzinumu par priekšlikumu 2018.gada 21.martā ir sniedzis arī Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs. Atzinumā minēti atsevišķi ieteikumi priekšlikuma uzlabošanai, lai tas maksimāli atbilstu ES datu aizsardzības principiem.

6. Saskaņošana

Ārlietu ministrija, Satiksmes ministrija, Valsts ieņēmumu dienests

¹³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/rsb-report-2017_en.pdf

Atšķirīgie viedokļi
-
7. Saskaņošana ar Saeimas Eiropas lietu komisiju
2018.gada 23.maijā
8. Konsultācijas ar biedrībām un nodibinājumiem, pašvaldību un sociālo partneru organizācijām
Tā kā priekšlikums galvenokārt skar nodokļu administrācijas darba procesus, sabiedriskā apspriešanās netika veikta. Notikušas konsultācijas ar Latvijas Darba devēju konfederāciju un šajā stadijā komentāri par pozīciju nav.

Latvijas Republikas nacionālās pozīcijas
arhīva numurs Ārlietu ministrijā

Finanšu ministre

D. Reizniece-Ozola

Lukjanska
67095514, diana.lukjanska@fm.gov.lv